Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Gnó na hArdteistiméireachta

Gnó a iniúchadh: Scileanna Taighde Imscrúdaitheacha na Scoláirí a Fhorbairt

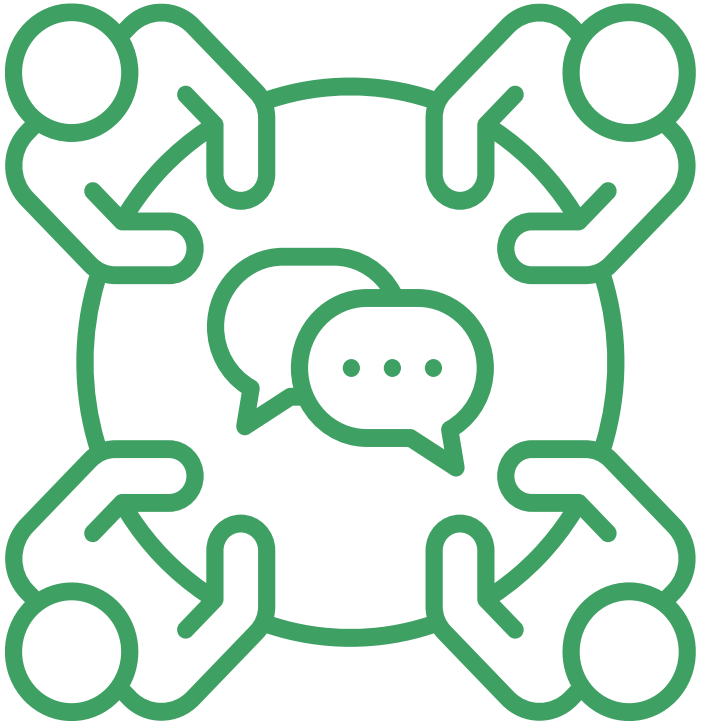
CC BY NC

Oide

Fáilte

Gnó na hArdteistiméireachta

Seimineár Gréasáin

Ábhair Thacaíochta

Oide

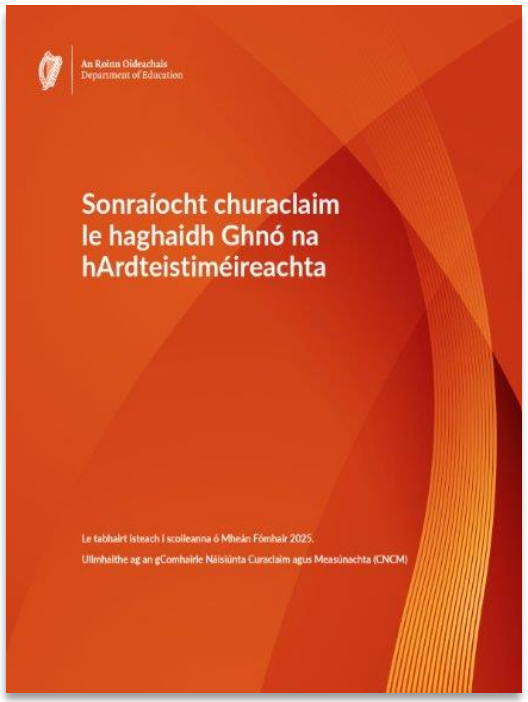
padlet

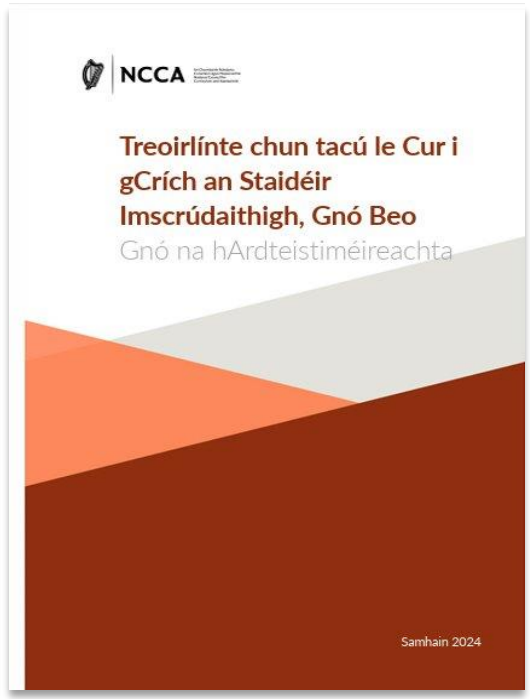
Liosta Seachadta Oide

Príomhdhoiciméid

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Eispéiris Foghlama Gairmiúla

2024/2025

- EFG Lá 1
- Comhoibríoch - An Eitic agus Inbhuanaitheacht
- Seimineár Gréasáin - Sonraíocht Ghnó na hArdteistiméireachta
- CSS - Seimineár Gréasáin ar na Paipéir Shamplacha

2025/2026

- EFG Lá 2
- Seimineár Gréasáin - Litearthacht Airgeadais
- Comhoibríoch - An Snáithe Aontach
- Seimineár Gréasáin - Uirlisí Anailíseacha
- Comhoibríoch - Claochlú Digiteach

2026/2027

EFG Lá 3

Seimineár Gréasáin - Smaointeoireacht Dearaidh

Comhoibríoch - Smaointeoireacht Fiontríochta

Seimineár Gréasáin - scileanna taighde.

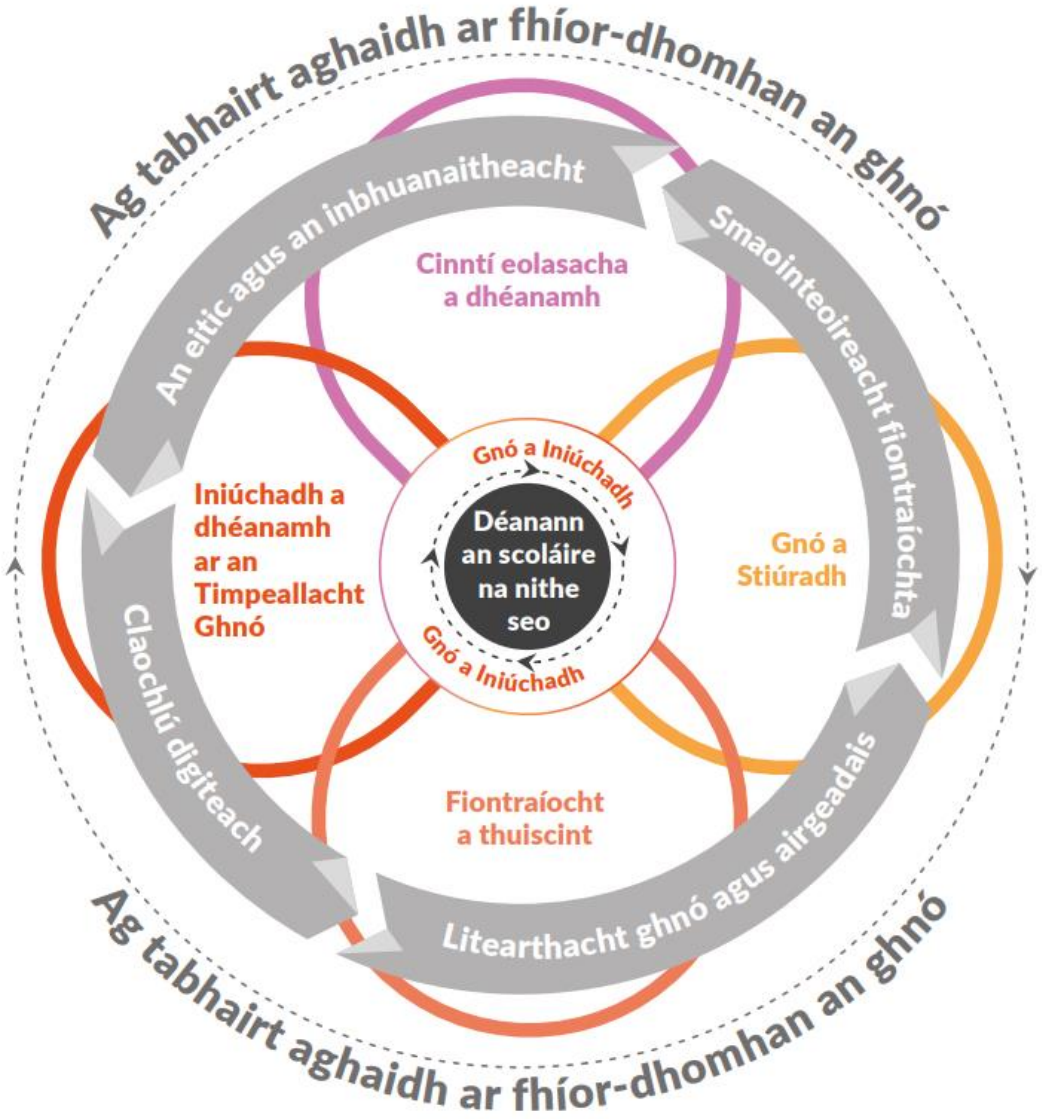
Comhoibríoch - Snáithe Aontach

Intinní Foghlama:

San eispéireas foghlama gairmiúla seo ar líne, déanfaidh muid an méid seo a leanas:

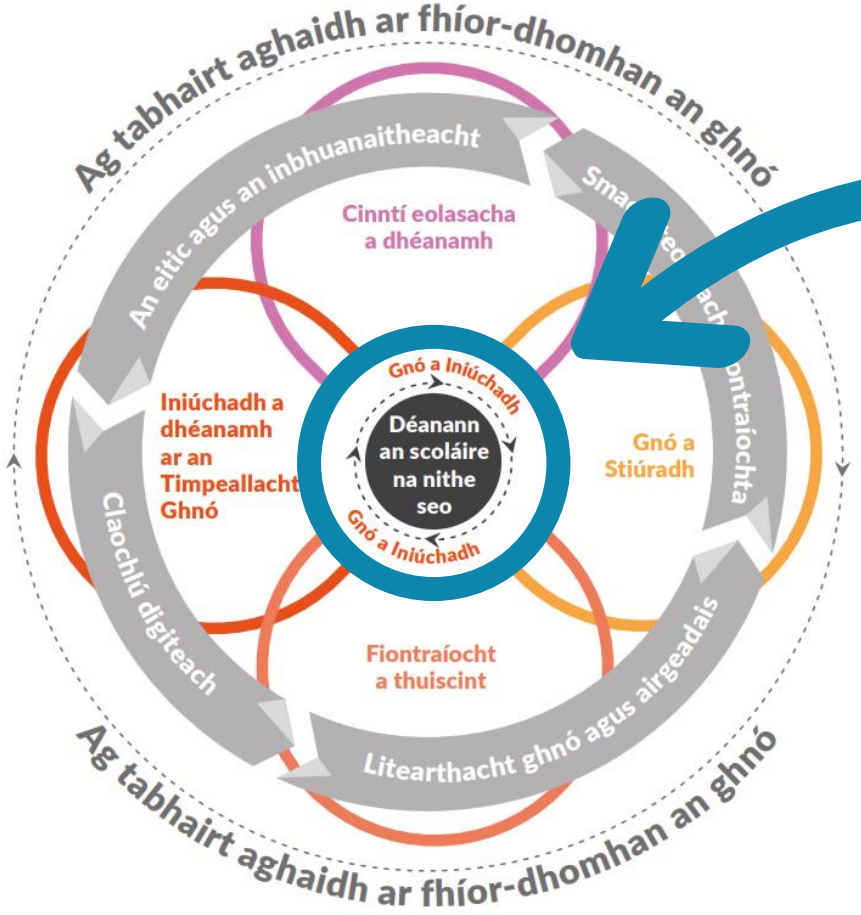
- pléifidh muid an dóigh ar féidir le cleachtais ranga **scileanna taighde na scoláirí a fhorbairt**
- fiosróidh muid **straitéisí a thacóidh leis na scoláirí** chun eolas a roghnú agus chun meastóireacht chriticiúil a dhéanamh air ó réimsí foinsí agus dearcthaí
- tabharfaidh muid faoi **chuir chuige phraiticiúla** sa seomra ranga Gnó a leabaíonn foghlaim imscrúdaitheach.

Forléargas Sonraíochta

Fíor 3: *Sonraíocht Ghnó*, *2024, lch. 11*, Gnó na hArdteistiméireachta: Léargas ar an Sonraíocht

An Snáithe Aontach: Gnó a Iniúchadh

"Tá an snáithe aontaithe deartha le bheith fite ar fud na snáitheanna comhthéacsúla de réir mar is cuí."

(Sonraíocht Churaclaim le haghaidh Ghnó na hArdteistiméireachta, 2024, lch 10)

An Fillteán Imscrúdaitheach

Oide

"D'fhéadfaí tacú leis seo trí **fhillteán** á choinneáil ag an scoláire ar fud dhá bhliain de staidéar ina gcoinneoidís bailiúchán eolais ó na meáin agus ó fhoinsí cuí eile ar a ndéanfaidís machnamh..."

"…má fhorbraítear fillteán imscrúdaitheach, tacóidh sé sin leis an scoláire a fhoghlaim a chur i bhfeidhm i bhfíorshaol an ghnó agus chun dearcthaí eolacha a fhorbairt, agus chun acmhainní a bhailiú a bhféadfaidís úsáid a bhaint astu agus iad ag críochnú a gcuid CMB."

(Sonraíocht Churaclaim le haghaidh Ghnó na hArdteistiméireachta, 2024, lch 31)

Machnamh ar Chleachtas

- Cad é mar a thacaíonn tú le scoláirí chun scileanna taighde a fhorbairt sa Ghnó agus chun an fhoghlaim a leagtar amach sa Snáithe Aontach a chur i bhfeidhm?

- Cad é mar a thacaigh tú le scoláirí chun a dtaighde imscrúdaitheach a thaifeadadh agus a stóráil?

Gnó a Iniúchadh

> Éilíonn an staidéar imscrúdaitheach go ndéanfaidh an scoláire…iniúchadh...ar ghné de ghnó agus na scileanna a forbraíodh a chur i bhfeidhm, **scileanna a d'fhorbair sé trína bheith rannpháirteach leis an Snáithe Aontaitheach** chun teacht ar chonclúid eolach/ar chonclúidí eolacha, ar mholadh eolach/ar mholtaí eolacha agus/nó ar dhearcadh eolach/ar dhearcthaí eolacha

(Treoirlínte chun tacú le Cur I gCrích an Staidéir Imscrúdaithigh, Gnó Beo, lch 10)

Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo (CMB)

6. Struchtúr na Tuairisce ar an Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo

Maidir le struchtúr na Tuairisce ar an Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo, ba chóir an méid seo a leanas a chur mar cheannteidil ar na codanna, **agus líon focal molta le gach ceann**. Ba chóir duit na ceannteidil seo a chur i do Thuairisc. Moltar ábhar thíos maidir le gach ceannteideal.

2. Imscrúdú agus Torthaí **thart ar 400 focal**

- Mínigh an cuspóir a bhí ag na modhanna taighde agus na foinsí éagsúla a d'úsáid tú agus an bhaint a bhí acu le do cheist taighde
- Cuir torthaí do chuid taighde i láthair i bhformáidí cuí
- Cuir dearcthaí éagsúla san áireamh

Fíor 4: Coimire, An Staidéar Imscrúdaitheach Gnó Beo *2027, lch 7.* Struchtúr na Tuairisce ar an Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo

Tuairisceoirí cáilíochta

Tuairisceoirí cáilíochta don Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo

Baineann na tuairisceoirí thíos leis an bhfoghlaim a bhain an scoláire amach sa Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo. Go háirithe, éilíonn an fiosrúchán go ndéanfaidh an scoláire an méid seo a leanas:

- a staidéar imscrúdaitheach a phleanáil, a scileanna bainistithe tionscadal a chur i bhfeidhm, agus a léiriú chomh maith lena inniúlacht chun monatóireacht agus measúnú a dhéanamh ar dhul chun cinn.
- iniúchadh a dhéanamh ar ghné de ghnó agus na scileanna a forbraíodh a chur i bhfeidhm, scileanna a d'fhorbair sé trína bheith rannpháirteach leis an Snáithe Aontaitheach chun teacht ar chonclúid eolach/ar chonclúidí eolacha, ar mholadh eolach/ar mholtaí eolacha agus/nó ar dhearcadh eolach/ar dhearcthaí eolacha
- an téama/na téamaí trasghearrtha ábhartha a chur i bhfeidhm laistigh de Shonraíocht Ghnó na hArdteistiméireachta ina Staidéar Imscrúdaitheach, agus an staidéar a cheangal le saol an ghnó.
- a thorthaí a chur in iúl.

An scoláire a léiríonn leibhéal ard gnóthachtála	An scoláire a léiríonn leibhéal measartha gnóthachtála	An scoláire a léiríonn leibhéal íseal gnóthachtála

Fíor 2: Treoirlínte le tacú le cur I gcrích an Staidéir Imscrúdaithigh, Gnó Beo. , *2024, lch. 10. Tuairisceoirí Cáilíochta don Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo*.

Aguisíní

SMART	Cuspóirí	Foinse eolais: Dáta rochtana: Príomheolas
Sonrach	Mo ról	Foinse eolais: Dáta rochtana: Príomheolas
Intomhaiste	Acmhainní	• An bhfuil na hacmhain agam? An dtabharfaidh
Indéanta	Sceideal ama	• Cad é achar ama mo st bhaineann leis an staid cathain? • Ar ullmhaigh mé plean chuid ama? • Ar thug mé go leor am chur i gcrích? Conas ag cinn?
Ábhartha	Rioscaí féideartha	• Ar smaoinigh mé ar na na dúshláin a d'fhéadfa • Cén chaoi a bhféadfad cinn nó ar chríochnú m a shárú? • Conas a shainaithneoi
Faoi cheangal ama		

Samplaí de shliocht idir lúibíní le haghaidh cineálacha difriúla foinsí
Leabhar: (lch. 57, McLeskey, 2013)
Alt nuachtáin/irise: (Hearne, J., 30/08/2024)
Téacs/íomhá arna rochtain ar líne: (thelatinlibrary.com/101/RhetoricalDevices)
Fuaim arna rochtain ar líne: (Eip. 10, rte.ie/radio/podcasts/22093250)
Físeán arna rochtain ar líne: (3:20 go dtí 5:45, youtu.be/yCv4iyPqZKQ)
Uirlisí IS (maille le url inroinnte): (chat.openai.com/share/f45a1e23-2217-4443-a244-d56ab26ae940)
Uirlisí IS (gan url inroinnte): (OpenAI (2023) ChatGPT, 20/10/2023)

Gníomhaíocht: Cuardach a dhéanamh vs Taighde a dhéanamh

Ceist 1: Cad é an t-ollmhargadh is mó éilimh in Éirinn?

Ceist 2: Cad chuige a bhfuil ollmhargaí lascaine ag éirí níos coitianta in Éirinn, agus cad é an tionchar a imríonn sé sin ar thomhaltóirí, ar fhostaithe agus ar ghnólachtaí áitiúla na hÉireann?

Gníomhaíocht: Cuardach a dhéanamh vs Taighde a dhéanamh

Oide

Cuardach a dhéanamh

Cén bhliain inar seoladh TikTok?

Cad é an Pá íosta in Éirinn?

Taighde a dhéanamh

Cad é mar d'athraigh an mhargaíocht do ghnólachtaí na hÉireann mar gheall ar TikTok?

An gcuidíonn arduithe sa phá íosta le gnólachtaí na hÉireann nó an ndéanann siad dochar dóibh?

Gníomhaíocht: Cuardach a dhéanamh vs Taighde a dhéanamh

TAIGHDE A DHÉANAMH NÓ CUARDACH A DHÉANAMH?

01	Cá mhéad siopa Pennys atá in Éirinn?	
02	Cad is cianobair ann?	
03	Cén fáth a bhfuil Zara rathúil in ainneoin an cháinte maidir le hinbhuanaitheacht?	
04	Cad is IS ann?	
05	An mbeidh gnólachtaí mearfhaisin in ann a bheith inbhuanaitheach in am ar bith?	
06	Cad is Penneys ann?	
07	Cad is margaíocht tionchairí ann?	
08	Cén dóigh a bhfuil an tionchar a imríonn boilsciú ar ghnólachtaí na hÉireann difriúil leis an tionchar a imríonn sé ar thomhaltóirí na hÉireann?	

Roghnaigh ceann amháin a aithníodh mar "chuardach" agus cuir an cheist in oiriúint ionas go mbeidh sé mar "thaighde".

CC BY NC

padlet

5 nóim.

Gníomhaíocht: Cuardach a dhéanamh vs Taighde a dhéanamh

Smaoinigh orthu seo:

- Cad iad na difríochtaí idir cuardach a dhéanamh agus taighde a dhéanamh?
- Cén fáth a bhfuil an difríocht sin tábhachtach don CMB?
- Cad é mar is féidir linn cuidiú le scoláirí bogadh ó: “Freagraí a ghúgláil” i dtreo “imscrúdú a dhéanamh ar shaincheisteanna gnó”?

5 nóim.

Foinsí a Roghnú

> Tá sé tábhachtach don scoláire **na foinsí is ábhartha maidir lena cheist a roghnú**, cuimhneamh ar réimse peirspictíochtaí agus taifead a choinneáil ar fhoinsí an eolais ar fad a bhaileofar lena chinntiú gur féidir tagairt chuí a dhéanamh do na foinsí eolais sin ina thuarascáil.

(Treoirlíne le Cur i gCrích an Staidéir Imscrúdaithigh, Gnó Beo, 2024, lch 6)

Gníomhaíocht: Gnó a Iniúchadh

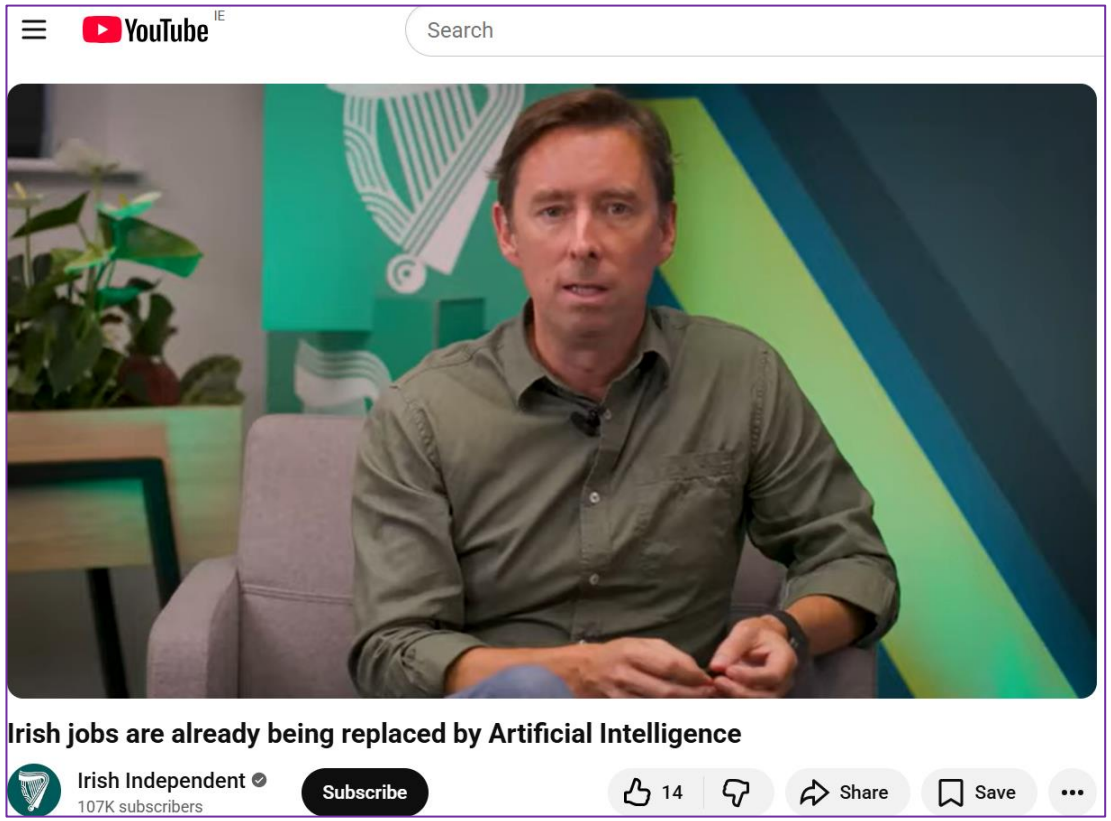
Oide

"Cén tionchar atá ag an intleacht shaorga ar mhargadh fostaíochta na hÉireann?"

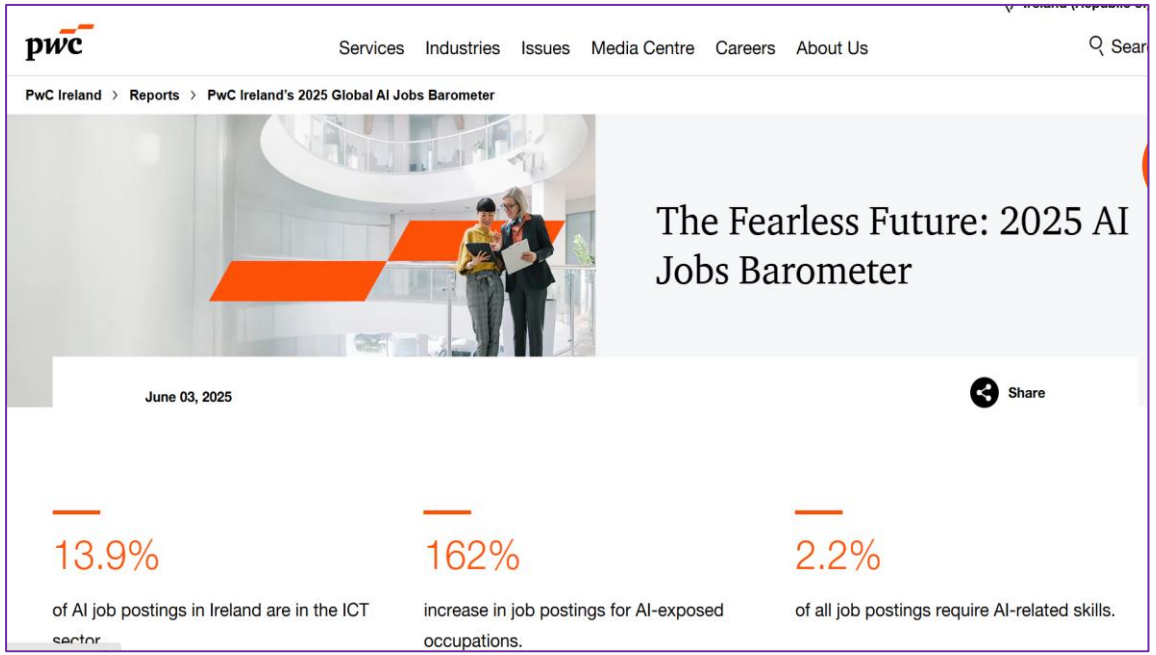
Ceist 1 : An foinse eolais iontaofa í seo?

5 nóim.

A

B

Gníomhaíocht: Gnó a Iniúchadh

Oide

"Cén tionchar atá ag an intleacht shaorga ar mhargadh fostaíochta na hÉireann?"

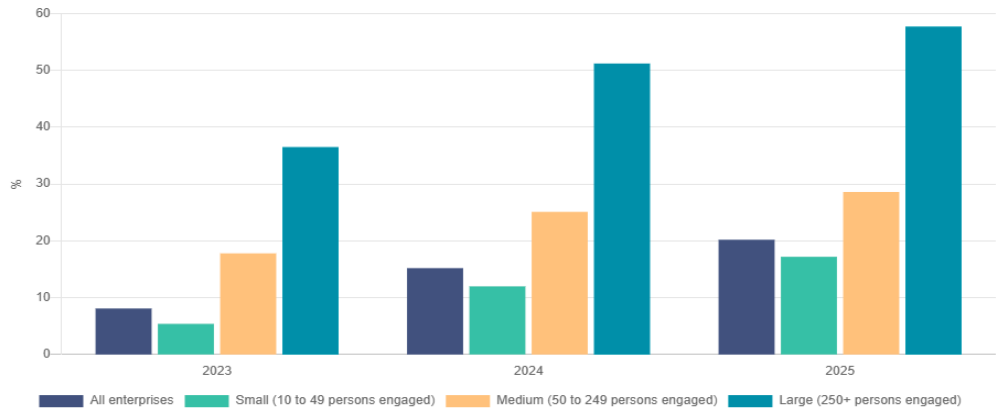
Ceist 1: An foinse eolais iontaofa í seo?

5 nóim.

C

An Phríomh-Oifig Staidrimh Central Statistics Office

Figure 4.1 - Enterprise use of artificial intelligence by size, 2023-2025

February 06, 2026 11:00:00 UTC

© Central Statistics Office, Ireland
https://data.cso.ie/table/ICA237

D

THE IRISH TIMES

Business

Ireland and younger workers 'most exposed' to AI impact on jobs

AI may have already influenced employment patterns in Ireland, with 'at risk' sectors experiencing weaker employment growth

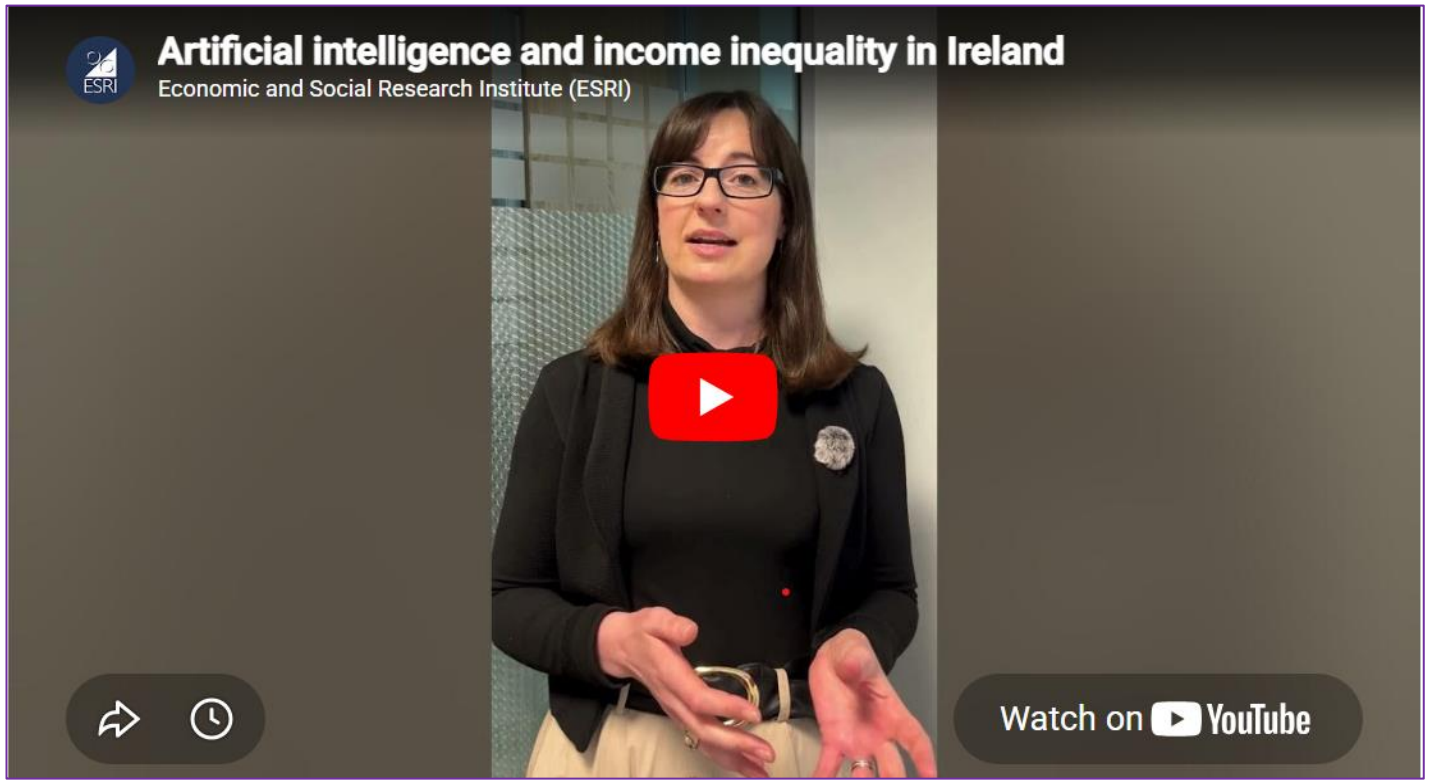
Gníomhaíocht: Gnó a Iniúchadh

"Cén tionchar atá ag an intleacht shaorga ar mhargadh fostaíochta na hÉireann?"

Ceist 1: An foinse eolais iontaofa í seo?

5 nóim.

E

Letter	Source
A	YouTube- Irish Independent
B	Tuairisc -Price Waterhouse Coopers
C	Graphic- CSO
D	Alt - The Irish Times
E	YouTube- ESRI

Rank 1-5

Gníomhaíocht: Gnó a Iniúchadh

"Cén tionchar atá ag an intleacht shaorga ar mhargadh fostaíochta na hÉireann?"

Ceist 2: Cé chomh luachmhar is atá an t-eolas seo?

Sna seomraí ar leithligh, léigh/amharc ar na foinsí eolais a tugadh duit féin agus pléigh an méid seo a leanas:

- An bhfuil an fhoinse gan úsáid, measartha úsáideach nó iontach úsáideach don cheist áirithe seo?
- Smaoinigh ar an ábharthacht, an iontaofacht, na dearcthaí agus na teorainneacha a bhaineann leis an bhfoinse eolais seo.

padlet

10 nóim.

5 nóim.

Cé chomh luachmhar is atá an t-eolas?

Ceist:

Foinse:

Úsáideacht

Don cheist seo?

- Gan a bheith úsáideach ☐
- Úsáideach ☐
- An-úsáideach ☐

Claonadh

Fíric nó tuairim?

- Fíric ☐
- Tuairim ☐
- Iad araon ☐

Iontaofacht

An foinse eolais iontaofa í seo? Cén fáth?

Dearcthaí

Cad iad na dearcthaí a léirítear agus cé acu atá ar iarraidh?

Ábharthacht

Cé chomh hábhartha is atá na sonraí/an fhianaise do mo cheist taighde?

Teorainneacha

An bhfuil teorainneacha ann maidir leis na torthaí? Cad iad?

CC BY NC

Oide

padlet

Dearcthaí

“…Beidh ar an scoláire sa Staidéar Imscrúdaitheach, Gnó Beo, a inniúlacht a léiriú chun taighde a dhéanamh, a anailísiú agus a mheasúnú ar shaincheist ar leith, ach úsáid a bhaint as réimse foinsí agus machnamh a dhéanamh ar réimse dearcthaí, le linn dó úsáid a bhaint as a rannpháirtíocht leanúnach i saol an ghnó.”

(Sonraíocht Ghnó 2024, lch. 34)

Gníomhaíocht: Iniúchadh a dhéanamh ar dhearcthaí éagsúla

An mbeadh sé níos fearr gan airgead tirim in Éirinn? Cén fáth?

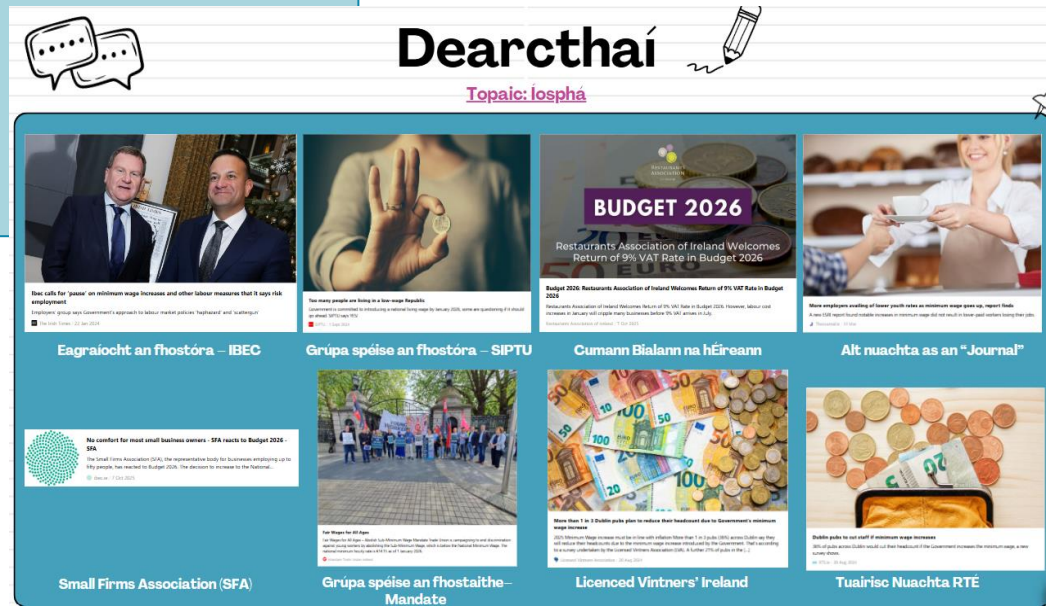
Cad iad na dearcthaí nach bhfuil ann?

Gníomhaíocht: Dearcthaí éagsúla

Sna seomraí scartha:

1. Léigh an píosa spreagtha
2. Pléigh an píosa spreagtha le do ghrúpa.

Smaoinigh ar na pointí seo a leanas:

- Sainaithin na príomhphointí nó smaointe
- Déan anailís ar an bhfoinse eolais lena fháil amach a thábhachtaí atá saincheist do dhaoine aonair agus/nó grúpaí éagsúla
- Cé leis na dearcthaí atá ann?
- Cén dearcthaí nach bhfuil ann?

padlet

10 nóim.

7 nóim.

Dearcthaí

Foinse eolais agus saincheisteanna.

Sainaithin na príomhphointí nó smaointe i ngach foinse.
Sainaithin bearnaí in eolas i sonraí.

Socraigh an tábhacht atá ag an tsaincheist do dhaoine aonair agus/nó do ghrúpaí.

Cén dearcadh atá in easnamh?

Cén dearcadh atá á léiriú?

CC BY NC

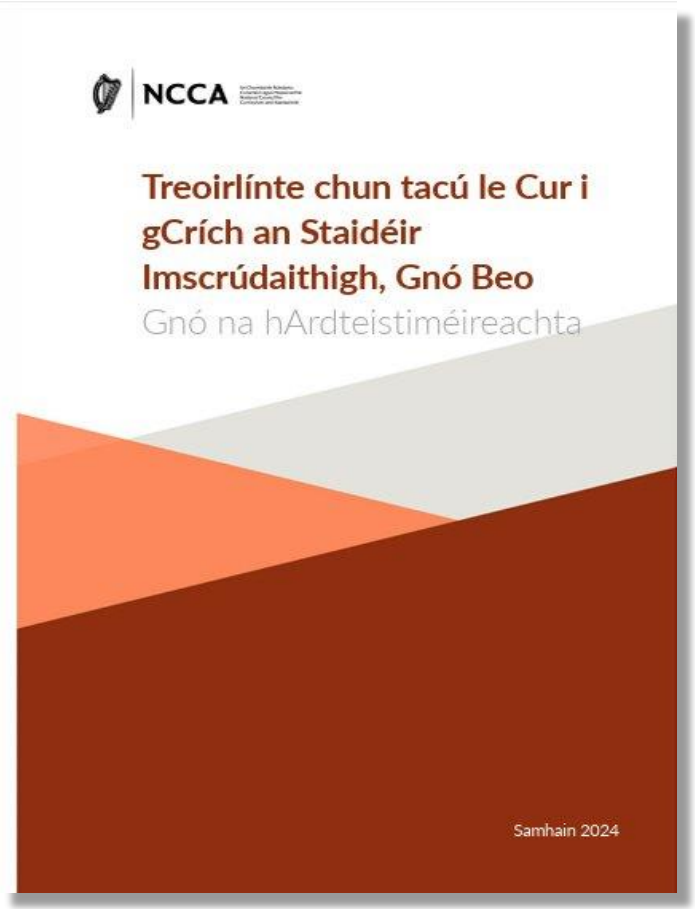
Oide
Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

padlet

Taifead a dhéanamh ar thaighde

“Tá sé tábhachtach don scoláire na foinsí is ábhartha maidir lena cheist a roghnú, cuimhneamh ar réimse peirspictíochtaí agus **taifead a choinneáil ar fhoinsí** an eolais ar fad a bhaileofar lena chinntiú gur féidir **tagairt chuí** a dhéanamh do na foinsí eolais sin ina thuarascáil.”

(Treoirlinte le Cur i gCrích an Staidéir Imscrúdaithigh, Gnó Beo, 2024, lch. 6)

Acmhainní

Samplaí de shliocht idir lúibíní le haghaidh cineálacha difriúla foinsí
Leabhar: (lch. 57, McLeskey, 2013)
Alt nuachtáin/iris (Hearne, J., 30/08
Téacs/íomhá arna (thelatinlibrary.co
Fuaim arna rocht (Eip. 10, rte.ie/rac
Físeán arna rocht (3:20 go dtí 5:45,
Uirlisí IS (maille le (chat.openai.com/share/f45a1e23-2217-4443-a244-d56ab26ae940)
Uirlisí IS (gan url inroinnte): (OpenAI (2023) ChatGPT, 20/10/2023)

Foinse eolais:	
Dáta rochtana:	
Príomheolas	**Cén chaoi agus cén fáth a bhfuil sé sin ábhartha do mo cheist taighde?**

Foinse eolais:	
Dáta rochtana:	
Príomheolas	**Cén chaoi agus cén fáth a bhfuil sé sin ábhartha do mo cheist taighde?**

Gnó na hArdteistiméireachta

Ag tabhairt aghaidh ar fhíor-dhomhan an ghnó

An Fillteán Imscrúdaitheach

Réimse foghlama	
Teideal an spreagthaigh Dáta	
• Foinsí (nasc chuig foinsí nuair is ábhartha). • An bunfhoinsí iad nó an foinsí tánaisteacha iad? • Conas agus cén fáth a bhfuil na foinsí seo bainteach leis an taighde atá á dhéanamh agam? • An bhfuil réimse dearcthaí iontu? • Conas a dhéanann mé tagairt d'fhoinse?	
Príomhphointí/smaointe	
Peirspictíochtaí (grúpaí agus daoine difriúla)	
Mo mhachnamh pearsanta ar an bpíosa seo	

Gníomhaíocht: Sonraí, fianaise agus eolas a thaifeadadh

- Conas is féidir tacaíocht a thabhairt do scoláirí taighde a thaifeadadh?
- An bhfuil na haguisíní sna treoirlínte don CMB in úsáid agat?

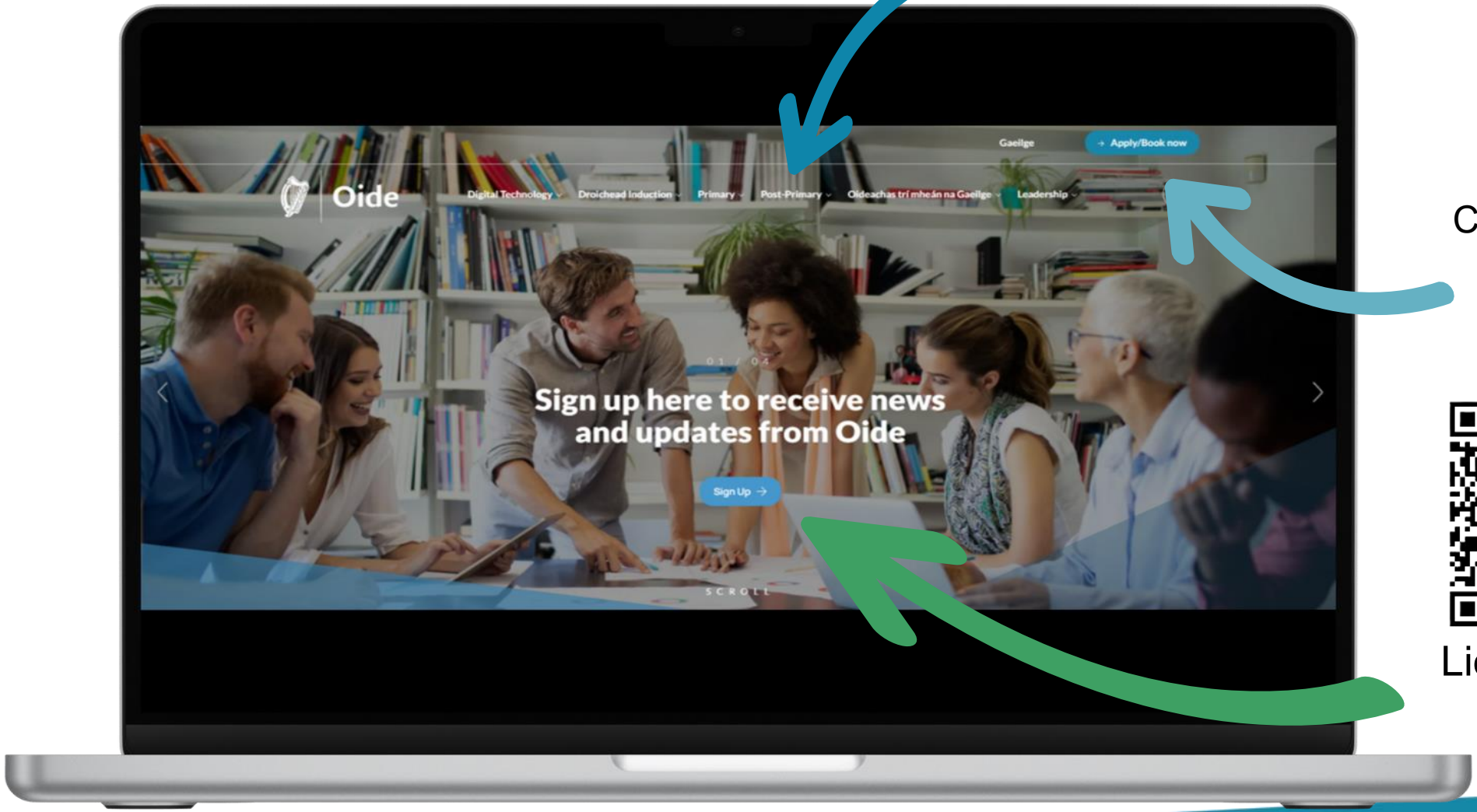

San eispéireas foghlama gairmiúla seo ar líne, rinne muid an méid seo a leanas:

- phléigh muid an dóigh ar féidir le cleachtais ranga **scileanna taighde na scoláirí a fhorbairt**
- D'fhiosraigh muid **straitéisí a thacóidh leis na scoláirí** chun eolas a roghnú agus chun meastóireacht chriticiúil a dhéanamh air ó réimsí foinsí agus dearcthaí
- Thug muid faoi **chuir chuige phraiticiúla** sa seomra ranga Gnó a leabaíonn foghlaim imscrúdaitheach.

Déan teagmháil linn

Nuacht, eolas agus acmhainní.

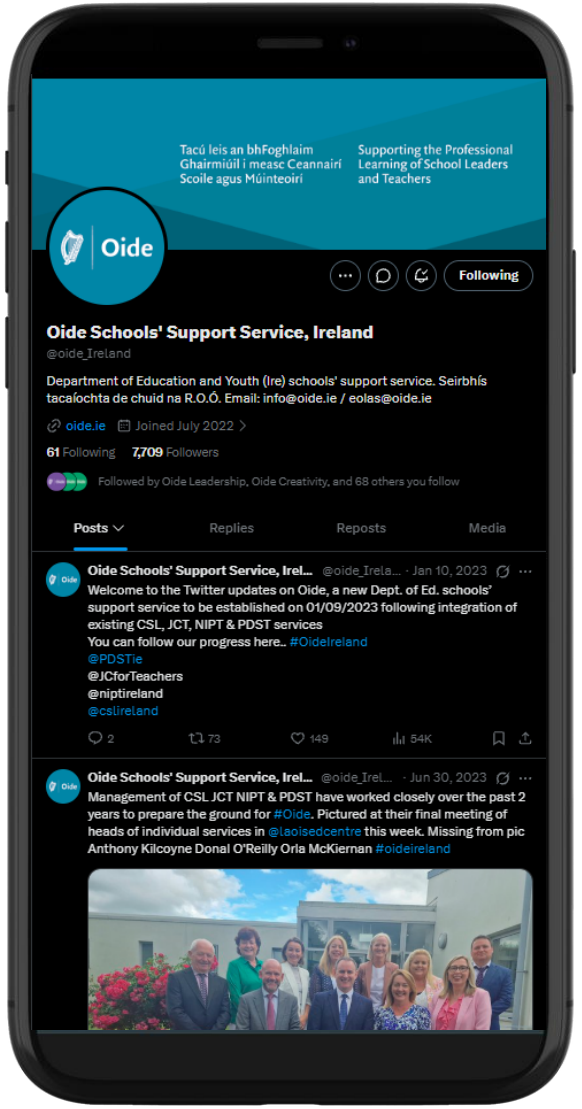

Clárú

Liostaí Seachadta Oide

Déan teagmháil linn

@Oide_Ireland

Tagairtí

CSO (2026). *Business in Ireland 2025 - Sustainability Through Innovation and Technology.* [online]. https://www.cso.ie/en/releasesandpublications/ep/p-biistit/businessinireland2025-sustainabilitythroughinnovationandtechnology/digitalsustainabilityandartificialintelligenceadoption/

ESRI (2026). *Challenges and opportunities posed by artificial intelligence for income inequality and the public finances* [online]. https://www.esri.ie/news/challenges-and-opportunities-posed-by-artificial-intelligence-for-income-inequality-and-the

Irish independent (2025, July 11). *Irish jobs are already being replaced by Artificial Intelligence* [Video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=pGmHBoOSATs

NCCA (2024). *Curriculum Specification for Leaving Certificate Business.*

NCCA (2024). *Key competencies in senior cycle.*

NCCA (2024) Guidelines to support the completion of the Business Alive Investigative Study.

PWC (2025). *The Fearless Future: 2025 AI Jobs Barometer.* [online]. https://www.pwc.ie/reports/ai-jobs-barometer.html

SEC (2026). *Business Alive Investigative Study Brief 2027.*

The Irish Times (2026). *Ireland and younger workers 'most exposed' to AI impact on jobs .* [online]. https://www.irishtimes.com/business/2026/02/18/ireland-and-younger-workers-most-exposed-to-ai-impact-on-jobs/